

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
עגדולי ישראל,
על מדות טובות
שצביאות
לאהבת הזולת,
הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כח תמוז תשע"א שבת - ירושלים 7:03 תל-אביב 7:18 חיפה 7:11 מוצ"ש - ירושלים 8:18 תל-אביב 8:20 חיפה 8:21 ר"ת 8:54

פרשת פסעי

איסור חנופה

לא להחניף לרשע ולא לשבחו על מעשיו הרעים כדי למצוא חן בעיניו!

נלמד מהפסוק: "ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה כי הדם הוא יחניף את הארץ"... (פרק לה"ג)

ואמרו חז"ל בספרי: ולא תחניפו את הארץ - הרי זו אזהרה לחניפין. וכתב בספר יראים (סימן נה): ציוה יוצרנו בפרשת ואלה מסעי "ולא תחניפו את הארץ" וסמך ליה "ולא תטמא את הארץ" מאלו למדנו שהמחניף נקרא מטמא את הארץ ועובר בשני לאוין "ולא תחניפו" "ולא תטמא" וגורם לשכינה שתסתלק מישראל.

עד כמה גדול עונשה של החנופה ניתן ללמוד ממה שמסופר בגמרא (סוטה מא:): כאשר קרא המלך אגריפס את פרשת המלך בתורה, היה קוראה בעמידה ובשחוהו חכמים. וכשהגיע לפסוק "לא תוכל לתת עליך איש נכרי" זלגו עיניו דמעות. אמרו לו: אל תירא אגריפס אחינו אתה. ופירש רש"י, שהיה מזרעו של הורדוס, זלגו עיניו דמעות שהמקרא פוסלו מן המלכות, ואמרו לו אחינו אתה שאמו מישראל. ואמרו על כך בגמרא: באותה שעה נתחייבו כליה שהחניפו לאגריפס.

וביאר התוס', מדוע נענשו עונש כל כך גדול על חנופה כזו [עד שאמרו בירושלמי: הרבה חללים נפלו באותו יום שהחניפו לו], משום שעל דין מלך נאמר בתורה "מקרב אחיך תשים עליך מלך". הקפידה התורה שיהיה ממש מישראל גנם מאבין וזו היתה החנופה, אף שמלך בזרוע שלא כדן תורה, הודו לו והחזיקוהו, ואף שלא יכלו למחות היה להם לשתוק. "זהו עונש החנופה בדבר עבירה שמחניף לחברו מחמת יראתו מפניו ואינו חושש על יראת הקב"ה".

עוד מעשה נורא על עונשה של החנופה מסופר בגמרא (סנהדרין יט:). עבדו של ינאי המלך הרג נפש. אמר שמעון בן שטח (שהיה ראש הסנהדרין) לחכמים תנו עיניכם לדון אותו ואל תחניפו למלך. שלחו לינאי: עבדך הרג תשלחו אותו אלינו ונדון אותו. וגם אתה תהיה נוכח בדן ככתוב "והועד בבעליו" וכו'. ואכן גם הוא התייצב בדן. אמר לו שמעון בן שטח: ינאי המלך עמוד על רגלך ויעידו בך. אמר לו ינאי: אשמע לך רק אם גם חבריך הדיינים יורו לי לעמוד. נפנה שמעון בן שטח לצד ימינו ולצד שמאלו לראות האם הדיינים יאמרו כמותו. כבשו פניהם בקרקע [שחששו מינאי המלך]. הקפיד שמעון בן שטח ואמר להם: "בעלי מחשבותם אתם" [שמפני החנופה אתם עושים עצמכם כאילו אתם טרודים במחשבות]. "יבוא בעל מחשבות [הקב"ה] ויפרע מכם". מיד בא גבריאל וחבטן בקרקע ומתו.

וכתב בספר מנורת המאור (נר ב' כלל ג' ח"א): מדברי חז"ל (על אגריפס) לומדים שאפילו למלך שמוראו גדול, נתחייבו ישראל מפני שהחניפוהו. לפי שהיה להם לירא יותר ממלך מלכי המלכים הקב"ה כמו שנאמר "לא תגורו מפני איש" (דברים א"ז). וכל שכן המחניף לחברו שאינו מתיירא ממנו, שזה נמנה עם כת שקרנים וכת חנפים ומסבב רעות רבות לאותו שמחניף. ועל כן ההולך בדרך טובה יוכיח לחברו ואל יחניפהו ויהיה זוכה ומזכה את הרבים.

הופץ השבוע
"צביונות ורפואה" 51

מנהיג אמיתי - שאינו מחניף לאיש!
כל שנות רבנותו של הגאון רבי יואל סירקיש זצ"ל (בעל הב"ח), היו שנות ריב ומדון עם כמה מאנשי קהילתו. לפני פטירתו נאספו סביב מיטתו ראשי הקהל, וביניהם גם בעלי המחלוקת שהיו רבים ומתקוטטים עמו כל השנים.
הרים הב"ח את עיניו וראה את בעלי ריבו, נאנח מרה ואמר: "ענה באתם אלי...". הורידו הללו את ראשיהם, ואחד מנכבדי העדה אמר, כשעיניו זוגלות דמעות את הדברים הבאים:
"רבינו! על הפסוק "וימסרו מאלפי ישראל" אומר רש"י: "להודיעך שבחן של רועי ישראל, עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר (שמות טז) "עוד מעט וסקלונני", ומשמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדין לא רצו ללכת עד שנמסרו בעל כרחך". לכאורה, הרי מסופר כאן שבחן של ישראל והיה צריך לומר "להודיעך שבחן של ישראל" לא של "רועי ישראל"?

אלא - המשיך הלה - אם מחבבים ומכבדים את רועי ישראל בחייו, לא תמיד שבח הוא לו, אדרבה, פעמים זה סימן שהחניף לבני עדתו וסבל את מעשיהם המגונים. כפי שאמרו חז"ל (כתובות קה:): "האי צורבא מרבנן דמרחמין ליה בני מתא, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא" [=ת"ח שאוהבין אותו אנשי העיר, הוא משום שלא מוכיחים]. ולכן כשרואים שאותם האנשים שהמנהיג התאונן עליהם "עוד מעט וסקלונני", נכונים למסור את נפשם עליו בשעת מיתתו, הרי זה בא "להודיעך שבחן של רועי ישראל". יש כאן הוכחה נאמנה שזה היה מנהיג ישראל אמיתי, שגם מתנגדיו מעריצים אותו ומכירים שמה שלא חי איתם בשלום קודם, הוא מפני שלא נשא להם פנים ולא החניף להם אלא הוכיחם במילי דשמיא..."

עפ"י עיטורי תורה

להסתפק במה שחננו השי"ת ולא לרדוף אחר המותרות!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם עפ"י ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם" (פרק לג"ב)

מלמדנו הכתוב שיסתפק האדם במה שהכרחי לו ביותר, ולא יבקש המותרות הן באכילה והן בלבוש. שזהו היסוד למי שרוצה לזכות בכתר תורה ולעבוד את השי"ת. הוא שנאמר "ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה'" - כלומר אם תהיינה ההוצאות לצורך המסע לעולם הבא, - זהו עפ"י ה', ואילו "מסעיהם למוצאיהם" - המסעות של האדם וטלטוליו ממקום למקום צריכים להיות "למוצאיהם" - רק להוצאות ההכרחיות ולא להתעשר ולמלא תאוותיו. (עפ"י מעם לועז - כסף נבחר)

איזוהי אשה נאה? זו שמסתפקת במועט

מובא בגמרא (גיטין ד.): בית שמאי אומרים: לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה ערות דבר, ובית הלל אומרים: אפילו הקדיחה תבשילו. רבי עקיבא אומר: אפילו מצא אחרת נאה ממנה.

והקשה הרמב"ם (בפירוש המשניות): מדוע לדעת רבי עקיבא רשאי לגרש את אשתו אם מצא אחרת נאה ממנה, הרי יכול לישא אשה על אשתו ועל מה ולמה יגרש את אשתו הראשונה? (שהרי רבי עקיבא אמר דברו בטרם "חרם דרבינו גרשום" שלא לישא שתי נשים).

אלא ביאר הצדיק **רבי אריה לוי** זצ"ל עפ"י מה שאמר רבי עקיבא (שבת כה): איזהו עשיר כל שיש לו אשה נאה במעשים". ומפרש **המהרש"א**: "זו המסתפקת במועט".

מעשה מתיישבת קושיית הרמב"ם, כי כאשר רבי עקיבא מדבר על "מצא אחרת נאה ממנה" כוונתו על נאה במעשים - שמסתפקת במועט נוכפי שנתברך רבי עקיבא עצמו באשתו רחל שנהגה להסתפק במועט. אם כן, לאחר שנשא אשה כזו המסתפקת במועט, שוב לא יוכל לחיות במחיצתה של הראשונה, כי מתוך מעלת האשה השניה, יצרום ויפריע לו ביותר מגרעתה של האשה הראשונה...

"המותרות" משעבדים את האדם עד שאינו יכול בלעדם

סח הגה"צ **רבי יעקב גלינסקי שליט"א**: "זכורני, בישיבה כמעט ולא היה לנו מה לאכול. שמחים היינו בלחם לשובע, קל היה לקנא באלו שלא חסרו מעדנים. כאשר הוגלינו לסיביר בתנאי חיים קשים מנשוא, ועינו אותנו ברעב. אלו שהורגלו במעדנים כשלו ומתו. ואנו שרדנו.

זוה כמו שמספרת הגמרא (כתובות סז): על עני שבא לפני רבי נחמיה. שאלו: במה אתה סועד? והשיב: "בבשר שמן ויין ישן". אמר לו רבי נחמיה: "רצונך שתגלגל עמי בעדשים?" גילגל עמו בעדשים ומת. אמר: "אוי לו לזה שהרגו נחמיה!" ושואלת הגמרא: אדרבה, היה לו לומר "אוי לו לנחמיה שהרגו לזה"... אלא התשובה: אוי לזה שהרגיל עצמו בתפנוקים, ויגרם לעצמו]...

עוד מספרת הגמרא: הלל הזקן דאג לעני בן טובים לסוס לרכב עליו ולעבד לרוץ לפניו. פעם לא מצא עבד לרוץ לפניו, ורץ הלל בעצמו שלושה מילין, כשלושה קילומטרים!

ולכאורה לא מובן: מילא סוס לרכב עליו כי אינו רגיל ללכת ברגל. אבל עבד לרוץ לפניו? ואם אינו משיג עבד, מניח הוא להלל הזקן, נשיא ישראל, שירוך לפניו כעבד!?

אלא רואים מכאן מה התוצאה של חיי מותרות. הם משעבדים את האדם עד שאינו יכול בלעדם. הם נחוצים לו כאוויר לנשימה... אשרי מי שעדיין לא התמכר להם!

כיצד מצמיחים גאונים כרבי יצחק אלחנן ?

רעיון והצעה מעניינת העלו הגאונים **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל ו**רבי יוסף שלמה כהנמן** זצ"ל: להקים קרן מכובדת שתחזיק עשרה אברכים בעין יפה אשר יוכלו ללמוד ללא טרדות ודאגות עד שכעבור מספר שנים יצאו מהכולל עשרה אברכים בדרגתו של הגאון הנודע **רבי יצחק אלחנן ספקטור** זצ"ל רבה של קובנה.

נשלח לגייס ממון לשם כך, הגאון **רבי משה לונדינסקי** זצ"ל (ראש ישיבת ראדין) הוא הגיע למוסקבה ונפגש עם העשיר המפורסם שרשבסקי (שהיה בן בית אצל הצדיק הנודע **רבי מרדכי אמשינר** זצ"ל מסלונים). גביר זה העריך את רבי משה עוד מתקופת לימודיו בוולוז'ין. הוא קיבלו בכבוד גדול, ושאלו לפשר בואו אליו. סיפר לו רבי משה על ההצעה הנפלאה של הקרן.

שאל אותו שרשבסקי: באיזה סכום מדובר? השיב רבי משה שלהקמת הקרן זקוקים ל-40,000 (!) רובל. שרשבסקי הוציא מיד המחאה ורשם עליה את הסכום הנדרש... אך מינה וביה הוסיף ואמר: "ארבעים אלף רובל זה סכום גדול... אך זה שוה להוציא, אם על ידו יצאו עשרה רבי יצחק אלחנן..." והמשיך הגביר: "הייתי משלם סכום זה אפילו אם הייתי יודע שיצא משם רק רבי יצחק אלחנן אחד..."

אך הוסיף הגביר ואמר: "רבי משה, האם אתה יכול להבטיחני שאכן יצא משם ולו אפילו רבי יצחק אלחנן אחד... הלא אני יודע כיצד צמח רבי יצחק אלחנן. הוא גדל מתוך הדחק, כשלא היה לו מה לאכול (א.ה. ראה מעשה מופלא שסיפרנו אודותיו ב"איש לרעהו" חלק שמות עמוד תקמט), כך צמח רבי יצחק אלחנן... אך לצמוח ולגדול בצורה כזאת מתוך הרחבה, כך לא צמח רבי יצחק אלחנן... וחוששני אם יוכל באופן כזה לצמוח רבי יצחק אלחנן חדש..."

רבי משה שמע את דבריו... חש כי אכן צודק הוא... אולי אף התפלא כיצד סוחר עשיר קולע ומבין את שהוא רבי משה, סבר כל הזמן, שזו לא הדרך שתצמיח את גדולי ישראל.

רבי משה לקח את המחאתו של הגביר שרשבסקי וקרעה לגזרים... בהפטירו: "אתה צודק!" הוא נפרד ממנו בידידות ובכך ירדה מעל הפרק ההצעה של רבי אלחנן ורבי יוסף כהנמן.

בשבילי ראדין

להסתפק בשאריות הלחם...

כ"ק האדמו"ר מגור בעל השפת אמת נזהר היה מאוד שלא ליהנות ממתנת בשר ודם. הוא סירב לקבל פדיונות מחסידיו והתפרנס בצמצום מחנות שניהלה אשתו.

כאשר חלתה בתו. והרבנית נאלצה לנסוע עמה לדרוש ברופאים, נסגרה החנות ובני המשפחה נשארו כמעט ללא מזון. גם כאשר אחת מקרובות המשפחה התנדבה לנהל אז את משק הבית הוזהרה על ידי השפת אמת שלא תיקח מאומה מאנשים.

אויאז נאלצה להסתפק בשאריות הלחם שנותרו במאפיה ואשר נמכרו לה בזול.

ראש גולת אריאל

לקרב את החוטאים ואת הנחשלים - להדריכם ולכוונם לדרך האושר שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "והקרייתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה" (פרק לה"א)

לומדים מפסוק זה - אומר בעל חידושי הרי"ם - כיצד יש לנהוג עם אדם כזה שנכשל בעבירה חמורה, וכעת הריהו נרדף, ונפשו מרה עליו על שהרג נפש בשוגג, וכאילו אינו מוצא לו מקום בעולם. שאז מאיר לו הקב"ה פנים ואומר לו: "ושמתי לך מקום" - עדיין לא אבדה תקותך. יש לך אכסניה בה תנצל מרודפי נפשך. בדרך זו גם עלינו לנהוג: לתת סיכוי ותקוה טובה לחוטאים. לא להתייאש מהם, לא להרחיקם ולעזבם בדרך הקלוקלת. אלא לקרבם, להדריכם ולכוון להם את הדרך העולה בית ה'.

מדוע בדורינו הרבה יותר קל לקרב מבדור הקודם?

סח הגר"ש פינקוס זצ"ל: שאלה מעניינת נשאל פעם הגאון רבי נח וינברג זצ"ל (מראשוני מחזירי התשובה בדורינו): "בדורות הקודמים היתה החזרת יהודי אחד בתשובה משימה של חיים. אפילו גדולי הצדיקים זכו להחזיר בתשובה לא יותר משנים או שלשה יהודים, וא"כ כיצד יתכן שאתה הצלחת בדורינו להחזיר מאות אנשים בתשובה?"

ענה לו על כך, רבי נח, במשל נפלא: פעמים רואים אנו באתר בניה קורות של בטון עם ברזלים שכל אחת מהן שוקלת כעשרה טון. ואז כדי להרימן ולהניחן על הקירות שכבר עומדים מסביב, מביאים מנוף ענק, ועל ידו מורמות הקורות ונישאות אל מקומן המתאים.

והנה אחר שכבר הורמה הקורה ע"י המנוף, בהיותה באוויר יכול פועל העומד למעלה על הקירות לתופסה בידי ולכוונה למקומה המדויק! כיצד יתכן הדבר, הרי משקלה רב ביותר?! אלא שכאשר המנוף כבר הרים את הקורה הכבדה, ניתן אפילו בידים לפעול בה ולהזיזה ממקומה!

כך ענינה של התשובה בדורינו, וכפי שכתב הרמב"ם (פ"ז מהלכות תשובה הלכה ה'): "וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן, ומיד הן נגאלין". ישנה, איפוא, הבטחה מיוחדת מהקב"ה שלפני ביאת המשיח, כלל ישראל כולו יחזור בתשובה.

לאור האמור נמצא, שקיים הבדל עצום בין דורינו לבין דורות קודמים. כאשר יהודי מדור קודם ביקש להחזיר יהודי בתשובה, היה עליו כביכול, להרימו מהריצפה... ומאחר שמשקל עבירותיו היה גדול, היתה זו משימה קשה ביותר. אך בדורינו, הקב"ה, כביכול, נוטל כל יהודי שבא לעשות תשובה ומרימו עם "מנוף", ובמצב כזה כל אחד שקצת מתעסק בענינים אלו יכול לתופסו ולהחזירו למוטב!

"קירוב רחוקים" כיצד?

על הדרך כיצד ניתן לקרב רחוקים אל המאור שבתורה, כתב הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל (בספרו אמרי דעת) את הדברים הבאים: "כל הדרך לקירוב רחוקים הוא לבוא אלמוד עמהם ולהראות לפניהם את דרך התורה והמצוות, לגלות להם את המאור שבה אשר יחזירן למוטב, כמו שאנו רואים היום את ההשפעה הברוכה שיש לאלו העוסקים בקירוב הרחוקים באופן זה, אך ח"ו לא להחליף דעת וכדומה.

"והנה שמענו" - כותב רבי מיכל יהודה - "שיש המארגנים לאחרונה מפגשים בין נשים ומחנכות חרדיות לנשים ומורות חילוניות כדי להחליף דעות במטרה להביא קירוב לבבות ופיוס... וזה היפך דעת תורה, וכל שיש אפילו צד רחוק שיצטרכו לשמוע ולדון ולהתווכח עמהם בהשקפותיהם והליכותיהם, הוא איסור גמור, בפרט שאין מטרת החילונים המשתתפים להתקרב לשמירת תורה ומצוות... ונשים ומורות המשתתפות במפגשים אלו מסכנים את שלום הבית וחינוך הילדים, ואינן ראויות לחנך את בנות ישראל".

"אתם טועים, עשיתם הרבה מאד..."

בראשית ימי המדינה, הביאה הממשלה רבבות יהודים מתימן והעבירם על דתם, כידוע, הממשלה הכניסה את העולים למחנות שבהם לחצו עליהם בפיתויים ובאימים במניעת עבודה וכו'. במחנות האלו היו העולים מנותקים לגמרי מציבור שומרי התורה בארץ, וזאת כדי שיקל להעבירם על דתם, כאמור.

באותם ימים נהג החזון איש לשלוח בחורי ישיבה ליצור קשר עם העולים ולחזק את רוחם. יום אחד קרא החזון איש לשני בחורי ישיבה ואמר להם ללכת למחנה מסויים ליד פתח תקוה ולנסות להכנס ולדבר עם הנמצאים שם.

הם הגיעו אל המחנה אך לא יכלו להכנס. מסביב המחנה היתה גדר צפופה וגבוהה. ואילו בשער המחנה היו שומרים מלווים בכלבים גדולים. הם הסתובבו שם מעט, ומשנאשו מלהכנס חזרו אל החזון"א ואמרו לו בצער שלא הצליחו לעשות שום דבר. הרגיע אותם החזון"א ואמר להם: "אתם טועים, עשיתם הרבה מאד".

עברו שנים. יום אחד נשא אחד הרבנים דרשה ובה סיפר את המעשה הזה. והנה קם מתוך הקהל יהודי תימני מזוקן ואמר:

אני הייתי תושב אותו מחנה, והמדריכים שם היו מספרים לנו תמיד שבארץ ישראל אין יהודים שומרי תורה שכן כל יהודי מחו"ל המגיע לארץ ישראל מגלח מיד את זקנו ופיאותיו...

התעמולה שלהם היתה כה חזקה שהצליחו לשכנע רבים מאתנו וגם אני עמדתי להסיר זקני. והנה ביום שחשבתי לעשות כן, ראיתי שני יהודים בעלי חזות של שומרי תורה מסתובבים סביב מחנה הם ניסו להכנס ולא הניחו להם. אבל בשבילי זה הספיק. ראיתי שיש בארץ יהודים שומרי תורה והבנתי שסיפורי המדריכים הם שקר. בזכות זה נשארתי עם היום בעל זקן ושומר מצוות.

קובץ מבקשי תורה

לא להתייאש מלהציל יקר מזולל...

לפני כארבעים שנה קיבל מנהל בית הספר החרדי בראשון לציון - הרב משה קנר שליט"א, טלפון בהול מהגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל ובו מבקש מהמנהל שיכניס למוסדו שני אחים שמסתובבים מוזנחים ברחובות באר יעקב, לאחר שנזרקו מבית ספרם עקב בעיות של לימוד והתנהגות...

המנהל סירב בטענה כי אם בית הספר המקומי לא הצליח להתמודד עם בעיותיהם, הרי שגם להם אין את היכולת להחזיקם... אך ראש הישיבה עמד על שלו כשהוא לא מפסיק להפציר שיקבלם על אחריותו כי זה שאלה של "נפשות".

מספר המנהל: "הצעתי כפשרה, שאקבלם בתור נסיון. והנה לא עבר יותר מיום אחד שהם שהו אצלנו ונוכחנו לראות כי בעיותיהם גדולות למכביר, וכי אין לבית הספר את היכולת הכספית לממן להם שיעורי-עזר פרטיים ולכן הודענו לראש הישיבה כי הנסיון נכשל ואיננו מוכנים לקבלם".

"אך ראש הישיבה התעקש ולא אמר נואש. הוא קיבל על עצמו את התשלום עבור מורים פרטיים, ואת אחריותו האישית לחינוכם ולקידומם בלימודים. נאלצנו לקבלם. ומשך שנתיים רצופות הביא לי רבי משה שמואל מידי חודש בחודשו את התשלום עבור שיעורי העזר, וכן עקב והתענין כל העת על התקדמותם בלימודים".

מסיים המנהל: "אחד משני תלמידים אלו הוא כיום אחד מגדולי מרביצי התורה הנוודעים בדורינו!"

מי דעת

בין איש לרעהו ומי כעמך ישראל סיפורים בני זמננו

האבסורד הגדול שבלשון הרע

סיכוי להשיג את הסכום שהוא דרש בזמן המוגבל, אך לבסוף הוא התרצה להמתין לנו עשרה חודשים שלימים עד לתשלום. סוכם שנעבור מיד לדירה ודמי השכירות יקוּזוּ ממחיר הדירה!!

לא אלאה את הקוראים בכל הפרטים, אחת אומר: בתוך הזמן הקצוב להשגת הכסף ראינו ניסים שלא כדרך הטבע! הבנק אישר לנו משכנתא לסכום הענק שהיה נדרש לנו, וגם יתר הדברים הסתדרו אחד אחרי השני. באורח מופלא מצאנו את עצמינו מדלגים על כל המכשולים ומשתכנים בדירה משלנו!!!

במקום מבוקש, במיקום מעולה, ועם שכנים נפלאים!

הבית החדש העניק לנו יציבות מבורכת, וכאשר אני מתבוננת בפרטים הקטנים אני מבחינה עד כמה קלע הכול "בול" עבורנו. כאשר בדקנו דירות לא התייחסנו ל"כיווני אוויר", שמש, מרחק מהמכולת וכדו' המוח והלב היה מלא בכאב אין סופי ולא נותר מקום לעסוק בזוטות שאלו. אך לאחר שעברנו להתגורר בבית גילינו איך הבית מתאים לנו מכל הבחינות, עד לפרטי פרטים!

מהרגע שיצאנו לראות את הדירה ועד שעברנו אליה הרגשנו בכל יום, ובכל רגע, כיצד הקב"ה בוקע עבורנו את הים בכל פעם מחדש. הכל נעשה מעל לדרך הטבע, ושאלנו את עצמינו: **איך זה קורה לנו? למה זה קורה לנו?**

* * *

היו לנו בתקופה ההיא שני נתונים בסיסיים שכאשר חיברנו ביניהם מצאנו אוטומטית את התשובה לשאלה:

(א) ידענו שבמקום מסוים בעולם אנשים מדברים עליו לשון הרע, והרבה!
(ב) ידענו שכל זכויותיו של המדבר לשון הרע עוברות לזה שמדברים עליו.

עשינו חשבון פשוט: עם כל כך הרבה זכויות של מאות אנשים שעברו אלינו שום מחסום לא יכול לעמוד בעדנו! כל כך הרבה מהמורות עמדו מולנו, ואת כולן צלחנו. אין זאת אלא שערמות של זכויות התווספו לנו. כל אלה שהיו בטוחים שהצדק לצידם איבדו את זכויותיהם ועזרו לנו לרכוש דירה נפלאה במקום החדש.

המסר שלי הוא אחד: גם אם אתם בטוחים שהצדק עומד לצידכם, גם אם ליבכם גדוש, אל תדברו לשון הרע. חכו עד שהרוחות יירגעו ואז תבדקו אם כדאי לכם להעביר את כל זכויותיכם בדיוק לאותו אדם שאתם רוצים לשפוך עליו קיתון של שופכים... **האבסורד כאן הוא גדול: מצד אתם כל כך כועסים על זה שאתם מדברים עליו, ומצד שני אתם מעבירים לו את כל זכויותיכם!...**

שמרו על זכויותיכם הרוחניות - לא בקלות רכשתם אותן!

אל תתערבו במה שלא נוגע לכם ישירות, גם אם זה בן דוד שלכם. יש דברים שלא גלויים לעינינו, חכו עד יעבור זעם ואז תבינו טוב יותר. לעיתים מתגלה האמת רק לבעלי סבלנות בעוד הפזיזים מאבדים את חייהם במו ידיהם!

הסיפור הבא נשלח אלינו ע"י בעלת המעשה, אישה שמשפחתה עברה חוויה טראומטית אך למרות הכל הם יצאו מחוזקים. אין זמן מתאים יותר לפרסום הסיפור מאשר בימים אלו, ימי בין המצרים, בהם הנהיגו להתחזק בהלכות שמירת הלשון. הסיפור מציג את האבסורד הגדול שבלשון הרע. דומה שלאחר קריאת הסיפור, הדבר האחרון שתסכימו לעשות עבור האויב שלכם - זה לדבר עליו...

אנחנו משפחתו של אברך. משפחה ברוכת ילדים. במשך יותר מעשרים שנה התגוררנו ביישוב נידח, בדירה של "עמידר" בה משלמים פרוטות דמי שכירות. זו הייתה מציאות חיינו, ובאופן לא הייתה נראית אפשרות לעקור לעיר - הן מחמת יוקר השכירות, והן מחמת יוקר המחיה.

כך חיינו עד לאותו יום מר ונמהר בו חזרה ביתנו הנשואה הביתה, עם בנה הפעוט. מי שמכיר יודע שבמקרים כאלו איש המחלוקת לוחכת כל חלקה טובה, השכנים והמכרים, הקרובים והרחוקים, כולם מתערבים והאש רק הולכת וגוברת. אנשים טובים, החפצים בקרבת השם, הופכים לפתע את עורם כעדת זאב טורפים - אולי מבלי דעת! נאלצנו לעזוב את המקום (כדי למנוע זיהוי השמטנו כאן מספר פרטים. המערכת)

בתוך כשבוע ארגנו. שכרנו את הדירה הראשונה שנקרתה בדרכנו - ובלבד שתהיה נגישה למקום לימודי הילדים. הדירה הייתה צפופה אך לא שמנו ליבנו לקטנות, העיקר שהצלחנו לברוח מהמקום שהפך בעבורנו לסיט.

"אנחנו צריכים לקנות דירה!" הודיע בעלי כעבור חודש. האמת; זה היה נשמע כבדיחה... אך הוא הסביר שעלינו לייצב את חיינו שהזדעזעו לחלוטין מעצמת כאב הבגידה של חברים, שכנים וידידים ששינו לפתע את עורם וידעו טוב מאיתנו שאנחנו לא בסדר. כאמור, ההצהרה על קניית דירה הייתה לא הגיונית. גם אנשים ותיקים מאיתנו, ומסודרים לכלית יותר מאיתנו, התקשו לרכוש דירה במקום מגורנו החדש.

* * *

אני חוזרת כעת ליישוב בו התגוררנו: נקל לשער את כמויות הדיבורים שנשפכו עלינו באותה תקופה - במיוחד לאחר שעזבנו את המקום בלא להיפרד כראוי. הרוחות שם היו סוערות, אנשים נעלבו מכל מיני דברים - ולא הבינו שאנו מצויים במצוקה אדירה. כל התחושות הללו התבטאו בערימות של מילים. של לשון הרע.

* * *

למרות חוסר ההיגיון שבדבר, התחלנו לחפש דירה לרכישה. אולי עצם הרעיון על חיפוש מקום קבע, העניק לנו אשליה מסוימת של יציבות. הדירה השנייה אותה בדקנו נמצאה מתאימה אך מחירה לא היה מציאותי. נזהרנו לא להתעמק בדירה יותר מדאי, כי המחיר שלה היה רחוק מאיתנו ולא רצינו לפתח ציפיות שוא.

אולם נכנסנו למשא ומתן. המו"מ נמשך מספר ימים בהם הדירה רק הלכה והתרחקה מאיתנו, אך ראה זה פלא: לפתע חל שינוי במגמה והעמדות של הצדדים החלו להתקרב. בתחילה היה נראה שאין לנו

הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה

מרת דאֵלָה נחמה בת ר' שמואל משה ז"ל

יאהרצייט ד' מנחם אב

הוקדש ע"י הילדים שיחיו

יפה הרשקוביץ
נחלים

יצחק יהושע פישר
פתח תקוה

מרדכי מנדל
וינה

אסתר לאה ביליצר
בני ברק